

NTR 2022/3622

INKOMSTENBELASTING DIVERSEN

Anbi-status terecht met terugwerkende kracht ingetrokkenGerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 september 2022,
21/00530

ECLI:NL:GHARL:2022:8231

Wetsartikelen: Art. 5b lid 1 onderdeel a AWR; Art. 1a lid
1 UR AWR 1994; Art. 1b UR AWR 1994**Samenvatting**

Belanghebbende is verbonden met, en draagt de leer uit van een bepaalde kerk. Zij beschikt sinds 1 januari 2008 over een anbi-status. Medio 2013 heeft de Belastingdienst een anbi-onderzoek ingesteld en daarover is overleg gevoerd. Bij beschikking van 2 januari 2017 heeft de inspecteur de anbi-status met terugwerkende kracht tot 1 januari 2010 ingetrokken. In geschil is of dit terecht is. Het hof is van oordeel dat de inspecteur aannemelijk heeft gemaakt dat belanghebbende in ieder geval vanaf 1 januari 2010 niet langer uitsluitend of nagenoeg uitsluitend een algemeen nut beogend karakter heeft, zodat de anbi-status terecht per die datum is ingetrokken. Uit diverse documenten volgt dat de feitelijke werkzaamheden van belanghebbende bestonden uit het ondersteunen van humanitaire en charitatieve activiteiten ten dienste van zending en christelijk dienstbetoon en hulpvaardigheid door middel van het verlenen van financiële steun, het participeren in rechtspersonen met een christelijke en/of humanitaire doelstelling en het verstrekken van leningen aan rechtspersonen met een christelijke en/of humanitaire doelstelling. De financiële middelen hiervoor verkreeg belanghebbende uit haar fondswervende activiteiten, bestaande uit het ontvangen van donaties, het participeren in deelnemingen en het verstrekken van leningen tegen commerciële tarieven (daaronder begrepen leningen aan (indirecte) deelnemingen van belanghebbende). Uit de website van belanghebbende volgt dat belanghebbende voor de verwezenlijking van haar doelstelling een ondersteunende en faciliterende positie heeft gekozen in plaats van de projecten zelf uit te voeren. De feitelijke werkzaamheden van belanghebbende zijn naar het oordeel van het hof niet rechtstreeks gericht op het dienen van een door haar nagestreefd algemeen belang, maar slechts op het op indirecte wijze dienen van de belangen van rechtspersonen die zich tot belanghebbende wenden met het verzoek om financiële steun om de door die rechtspersonen nagestreefde activiteiten mogelijk te maken. Daarmee voldoet belanghebbende niet aan de eis dat haar werkzaamheden rechtstreeks zijn gericht op het dienen van een door haar nagestreefd algemeen belang. Ten overvloede overweegt het hof dat belanghebbende in ieder geval met ingang van 1 januari 2010 eveneens niet (langer) voldoet aan de anti-oppoteis en de winstoogmerktoets. (Hoger beroep ongegrond.)

Noot: Molenaar*

Met deze uitspraak bevestigt het gerechtshof de uitspraak van rechtbank Gelderland 29 maart 2021, nr. 17/6904, NTR 2021/1689 (met mijn commentaar), maar wel op een andere grond. Het gerechtshof vindt namelijk als eerste dat het kerkgenootschap (stichting) niet in het algemeen belang werkt, waardoor de anti-oppoteis slechts ten overvloede wordt besproken, net als het winstoogmerk. Geen eigen plannen voor activiteiten betekent dat niet voldaan wordt aan de voorwaarde dat er feitelijke werkzaamheden moeten zijn die rechtstreeks gericht zijn op het dienen van een algemeen belang. Hierdoor bestaat geen recht op de anbi-status en dat met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010. De anti-oppoteis en het winstoogmerk worden door het gerechtshof nog wel besproken, ook al is dat eigenlijk niet meer nodig. Het vermogen van de stichting was van 2008 naar 2014 gegroeid van € 4,5 miljoen naar € 13,8 miljoen en er waren elk jaar aanzienlijke winsten, op één jaar na. Dit leidde tot de conclusie dat de anbi-status ook niet mogelijk zou zijn geweest vanwege het niet voldoen aan deze twee voorwaarden. Bij een anbi hoort dat de overschotten ook weer moeten worden besteed aan algemeen nuttige activiteiten. De stichting komt ook nog met diverse formele bezwaren, zoals dat de inspecteur niet alle processtukken zou hebben gestuurd naar het gerechtshof, dat hij vooringenomen zou zijn geweest en dat de rechtbank de procesorde geschonden zou hebben. Het gerechtshof bespreekt deze punten uitgebreid en komt tot de conclusie dat het hier en daar misschien beter had gekund, maar te weinig om anders te besluiten over de hoofdzaak.

* dr. D. (Dick) Molenaar - werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam